

Tala fa'asolopito pu'upu'u o le mafutaga i le va o 'Amerika ma Hawai'i

1826 – Āloa'ia e 'Amerika o le Mālō o Hawai'i o se atunu'u e pūlea sa'oloto ma tūto'atasi.

1893 – Na nofoia fa'amalosi ai Hawai'i e vaega'au o le Navy a 'Amerika i lalo o ni fa'amatalaga taufa'asesē e fa'apea e tatau ona faia lea tulaga ina ia malu puipuia ai 'Amerika. Na sisiina e le Minisitā o 'Amerika le tagāvai a 'Amerika i luga o Hawai'i ma fa'ailoa ai le 'avea o Hawai'i ma atunu'u e pūlea ma puipuia e 'Amerika. 'Ona "fa'ase'ese'e mālie 'ese" lea e le mālō o 'Amerika le Tupu Tama'ita'i o Hawai'i, o Liliuokalani, mai lona pūleaina o le atunu'u. (Faitau i le tete'e a le Tupu Tama'ita'i i luga o le initaneti – <http://www.kanakamaolipower.org/history.php>).

1898 – Na "āloa'ia" ai loa e 'Amerika le vavaeina 'ese o Hawai'i e 'avea ma se tasi o teritori o 'Amerika, 'ae le'i fa'atinoina tūlaga fa'aletulāfono e pei o le maliega mo le vavaeina. O ia maliega na fa'ataunu'uina i taimi ua tuana'i i le taimi na vavaeina ai Louisiana, Florida, Texas ma isi teritori. E tusa ai ma tulāfono fa'avāomālō, a leai se maliega mo le vavaeina, o lona uiga, e le'i 'ave'esea le pule'aga a le atunu'u na vavaeina mai lona puleaina o ia lava.

1959 – Na taupule e 'Amerika se pelepesite e fesiligia ai tagata Hawai'i pe manana'o e fa'atūmau le 'avea o i latou ma atunu'u e pūlea ma puipuia e 'Amerika, pe manana'o e 'avea ma setete o 'Amerika. Talu ai ona o le mana'o o 'Amerika ina ia manuia lea fa'amoemoe, na o latou lē fa'aaofiaina ai le fesili lona tolu e pei ona fa'atulāfonoina mai e le Tusi Fa'avae o Mālō 'Aufa'atasi, pe manana'o tagata Hawai'i ina ia tuto'atasi. Na fesoasoani le tele o palota mai le to'a 10,000 o sui o le militeri a 'Amerika na fa'amautu ai i totonu o Hawai'i i lea taimi, i le mauaina lea e 'Amerika o palota aupito tele mo le 'auai o Hawai'i e 'avea ma setete o 'Amerika ma 'avea ai loa Hawai'i ma setete lona limasefulu o 'Amerika.

Taimi Nei – O lo'o 'avea pea Hawai'i ma kolone aupito sili ona 'aulelei o atunu'u uma o lo'o i lalo o le pulega a 'Amerika. O lo'o taotaomia pea e 'Amerika tagata Hawai'i o lo'o manana'o ina ia tuto'atasi Hawai'i. 'Ae mo le a le 'umi?

E fa'anoanoa ona e o'o mai i le taimi nei, o lo'o fa'aaauu pea ona 'alalaga tagata 'Amerika i so'o se mea: *"O i matou o le*

atunu'u aupito sili i luga o le Fogā'ele'ele!”, ma mea o lo’o latou a’oa’oina ai a latou tamaiti ā’oga e tautatala ai i totonu o le latou Ta’utinoga o le Lotonu’u? “...*ma le sa’olotoga ma le āmiotonu mo tagata uma!*”

Mo nisi fa’amatalaga e tusa ai ma le taumafaiga mo le tuto’atasi o Hawai’i, tagataga’i i le www.kanakamaolipower.org ma le www.thelawfulhawaiigovernment.org